

တူင်,မိုင်းတံး ပါခ်ဂဝ်,

တွ်,တိုဝ်,လံးသင်,ကံး

ထုတ်,ကွ်,မးခွ်ပပ်. ဗိုခ်လိဂ်းခွ်.ခါ. ပင်ဂုမ်ခွင်,ဗရ်ခ်. ပွ်းဂမ်းခိုင်; မူ,လုမ်းတံး လိပ်းဂိုခ်းပိုခ်း

The 1st Conference of Tai Society for Historical Studies (Thu, 31, Dec: 2015)

တိုက်;သွခ်လိဂ်းဂင်မိုင်း၊ စိင်းလးသီဝ်း။

လုန့်.ခမ်.ရှု,ခရ; ပိုခင်းတေမိုခမ်ပိုခင်း၊ ကပုမ်,ဂေးတေလံ;ပီခမ်ကပုမ်,ဂူလ်းခးယဝ်း။ ဂမ်းပွင်းဝံ. လှဲရှက်.ခိုဝ်းကွခမ်ခရ;သေ၊ ကခမ်ပိုခင်းမီးခခမ်. ခိုဝ်းရှင်းဂေး; တေလံ;မီးခမ် တံမ်းပူခမ်.တံမ်းလှိုဝ်မီးခခမ် မး။ ဂွပ်;ပိုဝ်း; ပေးရှင်းလေးခူခင်းခမ် ခွင်ဂပ်,ခတ.တေမပ်ဂူ,ခး။ လွင်းတံး ကခမ်ကမ်,မီးပိုခမ်ဂမ်.ဂပ်, ဂပ်, ရှင်းတံးတင်းခခမ်၊ လီရှုရှု;ကွဂ်,မးခခမ်.ဂူလ်းယဝ်း။ ကခမ်ငံ;မိုခမ်သီင်တံးခခမ်. ကမ်,မီးပိုခမ် ဂမ်.မခင်းခလး၊ ကမ်,လီရှိုင်.ဂင်.လက်.ဝဂ်.ရှိုတ်း တံးလံ;။ ထိုဝ်းခမ;ခခမ်. ထိုဝ်းတံး၊ ထိုဝ်းဝိုင်း ကခမ် ရှိုတ်းကွဂ်,သီင်မခင်းတင်းခခမ်ယဝ်း။ ('*Hပီခမ်သီင်မုခမ်,(မုခင်း) (တရှိုင်း၊ မခင်းကမ်,တံမ်းထွမ်းလံ;။ (Mandalay-rEAv;) ပီခမ်ပိုင်,ခရ;ရှိုခမ်,တူ, ပွင်,ဝး,တူင်,ပူင်းယွံ,လှိုဝ် (Desh)ခခမ်.ယဝ်း။ ဝါခင်းလှို လှိုင် ယီခင်းပီခမ်မး (awmiBUD)ခခမ်. မီးမံဝံ. ခင်းပိုခင်း ဝိုင်းယွင်ဂူလ်းဝံ.ယူ,။

(1)ပိုခင်းခမ်. တေလံ;ရှိုင်းထွမ်းပီမိုင်း(ပပ်.ယံမ်းဝခင်း)။ ထိုဝ်းတံးယူ,မိုင်းလီဝ်၊ ဂမ်းခခမ်၊ ပီခမ် ထိုဝ်းမိုင်းဝံ.။ ခင်းမိုင်းခခမ်၊ ရှိုင်းသီး မိုင်းလီဝ်ပီခမ်ထိုဝ်းမိုင်း။ တံးခခမ်.မီးယူ, ထွမ်း(ခိုဝ်း) လတ်;ရှိုမ်း (တံး/ဂိုခမ်ခပ်;)ခမ်. မီး 37-ထွမ်း။ ခုခမ်ခခမ်,ခပ် ရှပ်.ရှု;ထိုဝ်းရှုမ်းဂခမ်(ထွင်း); မိုင်း 1958 ခခမ်. ယဝ်း။ ခင်းမိုင်း Vietnam မိုင်းလီဝ် မီး“ခမ;ခခမ်.ဂိုဝ်” ရှိုင်းထိုဝ်းယူ,ထွမ်းခမ;ခခမ်.ခမ်. ပီခမ်မး“တံး ဂိုဝ်”(TAYKEO)ယဝ်း။ ရှိုမ်းတံးဂိုဝ်ခလးထွင်းသမ်.ပီခမ်ကခမ်လီဝ်ဂခမ်ဝံ.။ ရှိုမ်းထွင်းသမ်.မိုခမ်ရှိုမ်းတံး (Dai)ခင်း ယူ,ခခမ်,ဝံ.။

ဂပ်ခးရှု,ခိုခင်းပင် “ဟိုင်းခင်းခရ;(Na Culture)မး၊ မိုင်းလှိုခမ် September လွင်းခူးသူခမ်၊ ခူးခရ; မိုခမ်ဂခမ်ဝံ.။ ကိုဂ်, ထံ၊ ဟိုဝ်၊ ထံပ်, ထိုဝ်းခမ်.ဂေး; မိုခမ်ဂခမ်မုတ်း။ ရှပ်းဝး ရှိုမ်း၊ ထွင်းဝး၊ ဝိုင်း၊ တံး မာင်း ရှိုင်းဝး ရှိုမ်း၊ တံးမိုင်းခွခမ် တံးလီင် တံးခမ်းတံး သမ်.ရှိုင်းဝး ခံး ခမ်၊ မိုခမ်ဂခမ်ဝံ.။ ခပ်မး ကခမ်,ခခေလွင်း; တူခင်းခပ်;ထိုခမ်,ခလး;တူခင်းခပ်;ရှိုခင်း၊ တံးပီဂ်,မခင်း မီးယူ,တံးရှိုခင်းခပ်;ပိုဂ်,ခခမ်. ယဝ်း။ မာင်ထိုဝ်းသမ်.မးကခမ်,ခခေ လွင်းမိတ်.ခပ်;ပိုဂ်,ထိုခမ်,ခလး; မိတ်.ခပ်;ပိုဂ်,ရှိုခင်းခပ်;ဝံ.ယူ, ခင်း ရှိုခမ်(Fossils)ခခမ်.။ ကျ,ယူ,မိတ်.ခပ်;ပိုဂ်,ထိုဝ်းခခမ်.။ ရှိုင်းခခင်းဝံ.(7000-10000)ပီးယဝ်း.ဝးခမ်။ ခိုဝ်းရှိုခင်းတံး ရှိုတ်းခရ;မး(ကပ်ဟခင်းထိုခမ်, ဝါခမ်,ဂးသေ သွမ်းခရ;မး)ရှိုင်းခခင်းခရ;၊ မီးမး 7000ပီး ယဝ်း။ ခေးရှိုမ်း“ခပ်, ဂိုခမ်ခပ်, ရှိုတ်းခရ;” တံးရှိုင်းခမ်.ဂေး; ဂမ်းသုတ်းမီးမး 7000 ပီးယဝ်း။ ပိုခင်း တံး၊ ပိုခင်းခပ်, ပိုခင်းခရ; မီးလက်းထာခမ်ထိုဝ်.ခမ်ခလး; ကမ်,လီကပ်ကပုမ်, မးလေးပခမ်ခး။ ပေး ခခမ် ပိုခင်းတံး၊ ရှိုင်းသီးခမ်.။ ထဝ်.တိုဝ်းပါခင်းခခမ်.ခမ;လီင်း(ရှိုင်းရှိုင်း)ခခမ်.ဝံ.ယဝ်း။

(2)ပါခင်းမိုင်းတးရှိုင်း(Ta Kong)

ခတ,တင်းဝိုင်းသေဝံးလင်သမ်.ခွါဂ်; ပီခမ်မိုင်းမးခလး; ထိုဝ်းဝိုင်းခလး; မိုင်းသွခမ်.ဂခမ်ဝံ.။ ဝိုင်း တးရှိုင်း(တးရှိုင်း)မိုင်းလီဝ် မီးယူ, 127 လက်း၊ ဟံ,ရှိုင်း,ဝိုင်းမခင်းတလေး။ ရှိုမ်းတးရှိုင်းခခမ်. သမ်.မီး ဝိုင်းပူးဂမ်,(မခင်းခပ်ရှိုင်း. “tnmykH) ဝံ.ယူ,တေး,မိုင်းလီဝ်။ မိုင်းတးရှိုင်းခမ်. ခင်းပိုခင်းခခမ်,ခပ် တံမ်း မံရှိုင်း. “သါခမ်.ဂေး=SAM KUO” ခမ်ယူ,။ ထိုဝ်းယူ,ထွမ်းတံး ပလွင်းရှိုင်း.ရှိုင်း SAME၊ ခာင် ရှိုင်း.ရှိုင်း SAM၊ ခခမ်, သမ်.ကမ်,မီးသီင်ရှပ်.သုတ်း(M)ခလး; ပီခမ်လံ;ခတ. လီမ်မိုင်းပါခင်းတးရှိုင်း ရှိုင်းပေးရှိုင်း. ရှိုင်းယူ, SAM, SIAM, SHYM ယူ,ယဝ်း။

ခင် သွင်ပီးခွင်.(တီးခင်. “ခင်”ခင်. ပွင်,ဝုး လီဂ်းယင်,ခိုင်; ပီခင်လီဂ်းရှင်းငါး; ကခင်လေး,ရှီတီးမေး; ခင်ခခင်.) လုဂ်.တီးမိုင်းတိုခင်း ထင်;ဂျု,ယွခင်းထင်;ခုခင် တမ်းတီးထင်;တံ,ခခင်,သေတု၊ ကမ်,ယုမ်, လီးလေး; ရှုံးသိုပ်,ဂျု,မိုင်းရှိုးမိုင်းရှမ်း(ခင်းမိုင်းသိပ်းသွင်ပုးပခင်းခေး)ရှေး။

(ပပ်.ပိုခင်းခင်းရှေးထေးလခင်. သိုပ်,တံမ်းပိုခင်း ဝါးကီင်းဂလီတီးခင်းမိုင်း 1885 ခလ; ထိုင်းဝိုင်း မိုင်းခင်းလီဂ်းထိုင်း; ဝိုင်းဂင်,ဝိ.ယင်;(လီးခေး Vs ခွင်ခမ်း)။ (မိုင်းတူး Vs သီခင်ဝီ)။ ခခင်ခလ; ဂူခင်း တံမ်းထွမ်းပိုခင်းခင် တေလီးခပ်.ထွမ်းပီးမခင်းဂွခင်,ယင်။ မိုခင်ခင်,ပိုခင်းမခင်းယင်; ပိုခင်းဝိုင်းခင်. ပီး မခင်းတံမ်းမံ ထင်.ရှိုင်းဂျု,ထိုင်ထီမ်ပခင်ဖြေး။ ပခင် BC လီရှိုင်ရှေးမီးမီး။ ခုဂ်.ထီး လင်,ဂျု,လုင်လု၊ မိုင်းလုင်ရှေးသမ်,ပီ,လု၊ မီးယု,ခင်းကပုမ်,ဖြေး။ ခခင်ခလ; ရှင်းလီဂျုထမ်းထမ်းဂခင် လွီးလွီးယု,ကျေး)။

ထင်;မိုင်းသွင်ထင်;ခလ; ဂူခင်းထွမ်း 18 ဂူခင်း၊ ကွဂ်,မိုင်းတူး၊ လင်းခခီးပီးတီးဂတ်းပပ်. လိုခင် သီ,လွင်; 8 ဝခင်း(A.D 954)။ ထင်;ဟု.လုင် ငိမ်းမိုင်းရှေး၊ ထင်,တမ်းရှိုတ်,လုယု,၊ ရှုံးလုခခင်ခခင်ကခင် မိုင်းဝခင်းတုဂ်းခင်း၊ ခေးဟု.မိုင်းတီး ပီ,မီးထင်။ တမ်းမီးဟု.လုဂ်,ပေးလီ မိုင်းရှိုတ်းထင်; တီးတင်းလံ၊ ထမ်း၊ ထင်,တမ်းမင်းရှခင် ငိုခင်းထင်;ခိုင်းခုခင် လုဂ်;လခင်ခုခင်လူးခုခင်လီး(8)ထင်။ တီးထင်;တံ, ခခင်, မီးယု,(5)ထင်;ခလ; တင်းလုင်မီး(13)ထင်;ရှေး။ လိုခင်လီတီးမူခင်း(A.D 956) ထင်,ခိုခင်းခခင် မိုင်းတူး(သီခင်ဝီ)ရှေး။

ဂျုပီခင် ပီတံ,ခေးဟု. မိုင်းတီးတင်းလံ၊ မူးထူးမူးတုမ်း တမ်းမိုင်းတူးသိုင်းရှေး။ ထင်;မိုင်းသွင် ထင်; ခလ; ထင်;လုင်တံ,ခခင်, ထင်,ပုင်ခင်း-

- (1)ခုခင်တင်.ကပ်ချု ထမ်းရှုံးဂျု,ပီခင်ထင်; ပုးမိုင်းခင်း ဂိုင်းခမ်း၊ မွဂ်,မံ,။
- (2)ခုခင်တင်. ထီခင်းခမ်းထမ်း ရှုံးဂျု,ပီခင်ထင်; တမ်းမိုင်း ယွင်;ဂုလု,၊ ခွင်မွခင်၊ သထုင်,၊ မိုင်းပီး။
- (3)ခုခင်တင်. ငုးလုမ်းထမ်း ရှုံးဂျု,ပီခင်ထင်; ပုးမိုင်းမာမ်း၊ မိုင်းဝခင်း၊ မိုင်းလု,၊ မိုင်းတီး၊ ထေးဟုင်၊ မိုင်းခွခင်၊ မိုင်းခိုင်း။
- (4)ခုခင်ပု, ဝူးထိုခင်.ထမ်း ရှုံးဂျု,ပီခင်ထင်; ပုးမိုင်းတိုင်၊ ဂိုင်မု,၊ မိုင်းသိုင်း။
- (5)ခုခင်တင်.လူးထိုင်.ထမ်း ရှုံးဂျု,ပီခင်ထင်; ပုးမိုင်းရှိုမ်း၊ မိုင်းယင်း၊ မိုင်းချု တုယု,။
- (6)ခုခင်ခမ်းပွင်ဟု.ထမ်း ရှုံးမိုင်းပီခင်ထင်;တမ်းဂု,ခလ;(ဂတ်,လိုင်,၊)၊ ဝိုင်းသိုင်း။
- (7)ခုခင်သိုင်းပွင်ဟု.ထမ်း ရှုံးမိုင်းပီခင်ထင်; ပုးမိုင်းခိုင်း၊ ရှိုး(ရှိုး)လမ်၊ လပမ်။
- (8)ခုခင်ပဂ်,သိုပ်လုင်ထမ်း ရှုံးမိုင်းပီခင်ထင်; ပုးမိုင်းဂုတ်,၊ မိုင်းလုင်၊ သုမ်.သီ။
- (9)ခုခင်ခမ်းခီခင်,ဟု.ထမ်း ရှုံးမိုင်းပီခင်ထင်; ပုးရှိုင်းလင်,၊ မိုင်းလိုင်,၊ မခင်းမေး,၊ မိုင်းယင်း၊ မိုင်း ဂွင်း။
- (10)တင်.ခုခင်ဝီခင်ထမ်း ရှုံးမိုင်းပီခင်ထင်; ပုးမိုင်းယီခင်၊ မိုင်းယုဂ်,၊ မိုင်းတတ်,၊ မိုင်းမေး,၊ မိုင်းရှမ်း။
- (11)ဂူခင်းမိုင်းသုမ်.သီ။ မိုင်းလုင်ကမ်,ထူး လွင်;ယု,လွင်;သင်; ခုခင်ပဂ်,သိုပ်လုင်ခလ; လီးခါ.မခင်းထင်; ဂျု,ထမ်း ပုးမိုင်းထိုတ်,၊ မိုင်းပွခင်။

